

Foto - A.Kirsanovs

Svētīgu Adventes laiku!

Tic Ziemassvētku vecitīm. Draudzes vecākā Iveta Raciborska (foto – no kreisās) un skolotāja Irida Madarniece neslēpj, ka tic brīnumiem. Spriežot, vai Ziemassvētki komercializējušies, Irida pauda viennozīmīgu viedokli: “Man sagādā prieku radīt citiem prieku...”

Edgars Gabranovs

Jau šajā svētdienā iedegsim pirmo sveciti Adventes vainagā, lai godam sagaidītu gada skaistākos un ģimeniskākos svētkus – Ziemassvētkus. Bērzs katoļu draudzes prāvests Oļģerts Misjūns atgādina, ka Ziemassvētku laiks – Dieva atnākšanas laiks – ir intensīvākais Baznīcas gada periods, kurā mums visiem tiek piedāvāta iespēja kaut ko savā dzīvē un sevī mainīt.

Tāpat prāvests uzsver, ka vēlētos, lai Adventes laika četras nedēļas cilvēku dzīvē kļūst par tādu neparasto vai brīnumaino pārvērtību laiku: “Tikai nevis raugoties uz cilvēka mainīgo un par spīti pašai dārgākajai kosmētikai novecojošo ārieni, cik ieskatoties cilvēka dvēselē, domās, sirdī. Ir neskaitāmi cilvēki, kuri pārdzīvo par savu ārējo izskatu, bet kā jums šķiet, cik ir to, kas pārdzīvo, cik neglītas, kroplās, netīras izskatās viņu domas vai dvēseles? Cik ir to, kas pārdzīvo, ka Dieva priekšā varētu izskatīties neglīti; kas domā par to, ko Dievs sacīs, kad Viņš ieraudzīs manas dvēseles izķemoto vaigu? Advents ir iespēja, milzu iespēja! Starp visiem reklāmas piedāvājumiem, kas cenšas šajā laikā piesaistīt mūsu uzmanību, ir tik nozīmīgi dzirdēt šo vēsti – Advents ir iespēja atcerēties, ka manā dzīvē vēl jānotiek izšķirošajam, man ir jāstāpjas ar Dievu, kas grib dziedināt no grēkiem, vainām, netīrības un darīt skaistu manu dvēseli! Ja vien mēs mūsu dvēseles pārmaiņām būtu gatavi ziedot kaut vai pusi no tās enerģijas un laika, ko ieguldām savas ārienes kopšanā, cik gan būtiski mainītos mūsu dzīves! Ko lai mēs darām? Tas ir Adventa jautājums. Ļoti produktīvs jautājums. Ja tas kļūst par mūsējo jautājumu,

tad mums tiek jautāts pretī: “Vai tu gribi piedalīties šajās Dieva īstenotajās brīnumainajās pārvērtībās?” Jo Dievs zina, cik daudz skaista un nozīmīga Viņš no manis, tevis, jā, no mums visiem var izveidot. Ja vien tu vairs nevari panest to, kāda izskatās tava dvēsele, ja vien tu saki, – es gribu!”

Kopš 2018.gada vasaras Bērzu Svētās Annas Romas katoļu draudzes vecākā ir Iveta Raciborska. Šonedēļ, kad Bērzs pamatskolā tapa Adventes vainags baznīcai, viņa sprieda, ka pirms svētkiem ir jāsakārto domas. Taujāta, kas mudina kā draudzes vecākajai rūpēties par baznīcu, I.Raciborska atzina, ka aktīvi strādā čakla komanda: “Gribas vēl daudz ko izdarīt, – remontējot baznīcu, ejam soli pa solim. Novēlu mierīgu pirmssvētku gaidīšanas laiku, lai visiem ir laba veselība, lai pietiek spēka par sevi un savi mīļajiem parūpēties, tostarp sagādājot dāvanīgas!” Viņai piekrit skolotāja Irida Madarniece, kuras darinātās ziedu kompozīcijas un Adventes vainagi jau vairākus gadus priecē Bērzu baznīcas apmeklētājus: “Tas ir gods, ka atļauj baznīcai uzpīt vainagu, un cenšos to izdarīt pēc iespējas labāk. Vainags kā simbols ir visa gada gājums, kurā ir gan tumšāka, gan gaišāka daļa. Runājot par sveču krāsu izvēli, uzskatu, ka baznīcai piemērotākā ir baltā krāsa. Savukārt mājās Adventes vainagi un sveces var būt dažādas, jo katram ir sava gaume, savs skatījums, kā glītāk un labāk. Katra saimniece izvēlas to, kas patīk, iet pie sirds – vai tas ir vainags, vai kompozīcija, vai vienkārši sveces. Kas ir Adventes laiks? Ceļš uz gaismu, bet vēl svarīgāk tumšajā laikā saglabāt to gaismīgu, kas ir mūsos katrā, un ar to dalīties. Tas var būt smaids, labs vārds, tad arī tumšākajā gada posmā spēsim viens otram uzdāvināt gaišus brīžus.”

Nākamajā
Padugumā

- Skolās plāno liegt apgūt krievu valodu kā svešvalodu Viedokļi
- Rosina neaizmirst mūspuses mūzikas mantojumu Izdod grāmatu “Pa dziesmas pēdām Ziemeļlatgalē”

Covid-19

(23.novembris)

Balvu novads – 33
Alūksnes novads – 50
Gulbenes novads – 35
Ludzas novads – 36
Rēzeknes novads – 49
Madonas novads – 44

Ģimnāzijai jauna direktore

24.novembrī Balvu novada domes sēdē deputāti vienbalsīgi akceptēja lēmumu-projektu iecelt Kristīni Leli Balvu Valsts ģimnāzijas direktores amatā ar 2022.gada 1.decembri. Jaunā direktore, runājot par ambīcijām, uzsvēra, ka virzīs ģimnāziju izcilībai.

Paaugstina maksu

Domes sēdē apstiprināja maksu EUR 25,18 bez pievienotas vērtības nodokļa par kubikmetru par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, kas veidota no maksas par atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu,

Īsziņas

uzglabāšanu, dalītās atkritumu savākšanas, pārkraušanas un šķirošanas infrastruktūras objektu uzturēšanu atbilstoši līgumam EUR 11,99, un Sabiedrisko pakalpojumu regulatora apstiprinātais tarifs par sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonā “Kaudzītes” EUR 13,19 (tai skaitā dabas resursu nodoklis) par vienu kubikmetru Viļakas pilsētā, Baltinavas, Kupravas, Lazdukalna, Medņevas, Rugāju, Susāju, Šķilbēnu, Vecumu un Žiguru pagastos.

Balvi iemirdzēsies svētkiem

27.novembrī plkst. 17.00 Balvu Kultūras un atpūtas centra laukumā notiks pasākums “Balvi iemirdzas svētkiem”.

Apspriež situāciju par sniega tīrīšanu Balvos

Bilde jāredz kopainā!

Ingrīda Zinkovska

Dienā, pirms Balvos uzkrīta pirmais sniegš, notika novada domes Tautsaimniecības un vides komitejas sēde, kurā viens no jautājumiem bija par komunālās saimniecības gatavību ziemas sezonai. Viedokļu apmaiņa izvērtās detalizēta, kā rezultātā sēdes dalībnieki izdarīja secinājumus, kas jā dara, lai pilsētas saimnieciskā dzīve ritētu kvalitatīvāk.

Pērn pirmo zimu pašvaldības aģentūras "SAN-TEX" direktora amatā aizvadīja EGONS STRUMPE. Viņš atzina, ka pieļāvis organizatoriskas kļūdas, bet tās operatīvi novērsta. Galvenā problēma bijusi tā, ka tehnikas ir tik daudz un tādā kārtībā, kādā tā ir. Pagājis gads. Diemžēl situācija nav mainījusies, tādēļ šo zimu pašvaldības aģentūra sagaida ar to pašu tehniku, kas ir, un tādā pašā kārtībā un skaitā, tikai daudz *nogurušāku*. Vislielākās bažas rada mazie traktoriņi, kas tīra gājēju celiņus un ietves. Viens mazais traktors šogad trīs reizes pabijis Šķieneros remontā. Savu laiku nokalpojis, vēl ripo, bet nebūs brīnums, ja tas vienā dienā, tirot sniegu, apstāsies. Tikai vienam no mazajiem traktoriem ir kaisāmais un tikai vienam ir slaukāmā slota. Diviem traktoriem – tikai viens kaisāmais un viena slota. Otra sāpīgākā tēma – tā saukto *kabatu* tīrīšana. Pietrūkst arī tādās tehnikas, ko varētu novirzīt *kabatu* tīrīšanai. Taču šogad "SAN-TEX" atteicies no ārpalpojumiem, tas ir, dažādu komerciālu objektu teritoriju attīrīšanas no sniega, kā, piemēram, lieltirgotavas "MAXIMA", degvielas uzpildes staciju, CSDD laukuma utt. "To es sapratu jau pagājušajā ziemā, bet pērn uzreiz nevarēja lauzt līgumus. No šiem pakalpojumiem mēs atteicāmies, lai mūsu rīcībā esošo tehniku varētu novirzīt tikai un vienīgi pašvaldības objektu attīrīšanai no sniega. Mans plāns ir šo tehniku iesaistīt arī *kabatu* tīrīšanā. Pateicoties pašvaldībai, kas piešķir līdzekļus, saremontēts viens no lielajiem traktoriem. Vai šoziem ar sniega tīrīšanu tiks galā? Viss atkarīgs no sniega snigšanas intensitātes. Esmu gatavs uz klausīt iedzīvotāju telefona zvanus ar sūdzībām, un ne tikai es, bet arī pilsētas pārvaldes vadītāja, pašvaldības izpilddirektore. Skumji, ka neesam atraduši iespēju uzlabot aģentūras materiāli tehnisko bāzi. Cīnīsimies ar to, kas ir. Nemsim rokās lāpstas un strādāsim! Citu variantu nav," savu viedokli Tautsaimniecības un vides komitejas sēdē pauda E.Strumpe. Aizvadītajā ziemā viņš guvis mācību, ka ir tādi ielu posmi, kur grūti tikt klāt, lai tos iztīrītu, jo ielas abās pusēs novietotas mašīnas. Šoziem direktors cer biežāk un aktīvāk iesaistīt pašvaldības policiju, lai spētu atbrīvot ielas no mašīnām ja ne katru dienu, tad vismaz pārdienas, un iztīrīt tās. Ar strādniekiem izrunāts, kas ir prioritārie objekti. Jautājums, cik ceļus un sāk tīrīt, šogad pavērsts nedaudz citādi. "Mēs neskatāmies, cik ceļiem un dzeram kafiju, bet cik objektam jābūt attīrītam no sniega," secināja aģentūras direktors.

"Nav tā, ka pašvaldība nedomā par savas aģentūras materiāli tehnisko nodrošinājumu. Vajadzības tiek apzinātas, iepirkumi – izsludināti. Bažas ir par to, lai būtu piegādātāji un atbilstošs piedāvājums, kas ģeopolitiskā stāvokļa dēļ mainījies. Komunālās tehnikas trūkst," turpinot sarunu, skaidroja pašvaldības izpilddirektore DAINA TUTIŅA. Tagad pašvaldībā izsludināts iepirkums "Komunālās tehnikas ar aprīkojumu piegāde Balvu pilsētas apsaimniekošanas vajadzībām", kas noslēgsies 22. decembrī. Iepirkumā izsludinātas trīs tehnikas vienības – mazās komunālās saimniecības mašīnas ietvju uzturēšanai piegāde ar papildaprīkojumu (sniega lāpstu, smilts-sāls kaisītāju utt.); vidējās komunālās saimniecības mašīnas ietvju uzturēšanai piegāde ar papildaprīkojumu (sniega lāpstu, metāla kausu, žokļveida kausu, zemes frāzi, sānu slotām, piekabi utt.) un traktora ielu uzturēšanai piegāde ar papildaprīkojumu (frontālo iekrāvēju, sniega tīrīšanas lāpstu, komunālo slotu, piekabi utt.). Ir ieguldīti līdzekļi, sakārtojot jau esošo tehniku. "Sliktākajā gadījumā būs jāpiesaista ārpalpojums. Nav tā, ka citās pašvaldībās komunālās saimniecības vajadzībām izmanto tikai savu tehniku. Pērk arī ārpalpojumus. Uzņēmēji, kas gatavi to darīt, ir," secināja izpilddirektore. Viņa norādīja, ka tagad "SAN-TEX" vairāk jāorientējas uz pakalpojuma sniegšanu pašvaldības iestādēm, nevis jātirā degvielas uzpildes staciju vai lieltirgotavu laukumus. Atklājies, ka līdz šim sniegš nav tīrīts pie sociālās pārvaldes un bāriņtiesas, kas arī ir pašvaldības iestādes.

Kādu "SAN-TEX" lomu paredz Balvu pilsētas pārvaldniece MARUTA CASTROVA? "Atnākot strādāt, pirmais, ko sapratu, ka kritiskā stāvoklī ir ne tikai pašvaldības aģentūras ziemas darbu tehnika, bet jebkura tehnika. Mēs braucām uz ļoti

Foto - I.Zinkovska

Pirmais sniegš. Balvos pirmais sniegš uzkrīta brīvdienās, kas bija Latvijas svētku dienas. Brīvdienās transporta un cilvēku kustība bija mazāka, tādēļ, kā atzīst komunālās saimniecības direktors Egons Strumpe, ar sniega tīrīšanu tikuši galā salīdzinoši apmierinoši. Jā, vienā naktī tomēr no ierindas izgāja traktors, kas tīra stāvlaukumus un *kabatas*, bet strādnieki operatīvi atrada detaļas, un pirmdien traktors jau bija ierindā.

daudzām izstādēm Alūksnē, Gulbenē un citviet, lai saprastu, kas mūsu komunālajai saimniecībai vajadzīgs, bet ir sajūta, ka, neraugoties uz problēmām ar veco tehniku, "SAN-TEX" nekļūvē pie durvīm, nekāpj pa logiem desmit reizes, lai pierādītu, ka viņiem un mums visiem, Balvu pilsētas iedzīvotājiem, vajadzīga pilnīgi jauna komunālā tehnika. Ja par vienām un tām pašām problēmām runā n-tos gadus, tad kur mēs esam bijuši šos 20 gadus?" ar šo retorisko jautājumu savu redzējumu pauda pilsētas pārvaldniece.

Domes deputāts AIGARS PUŠPURS norādīja, ka aģentūra un pašvaldība nonākusi situācijā, par kuru vajadzēja spriest jau gada sākumā. Aģentūra savulaik bija definējusi nepieciešamās vajadzības, un sniega tīrīšanas tehnika bija viena no tām. Tehnika nolietojas un ir jāpārskata katru gadu, tāpēc par to jārunā pēc iepriekšējās sezonas beigām, nevis tagad, kad sezona sākusies. Arī iepirkumi jāizsludina agrāk. "Ja nemaldos, "SAN-TEX" direktors *pie durvīm* ir kļaudzinājis visa gada garumā un centies panākt to, lai sezona sāktos ar sezonas sākumu, tāpēc man nav īsti saprotams, kāpēc mēs iegādājamies apgaisojumu Ziemassvētkiem, ja vajadzīga sniega tīrīšanas tehnika. Ir pašvaldības, kur atsakās no svētku rotājumiem, lai varētu sekmīgi sniegt pakalpojumu iedzīvotājiem," teica A.Pušpurs.

Novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVŠ aicināja klātesošos uz šo situāciju paraudzīties no cita skatpunkta sakot, ka nebūtu jāuztraucas par sniega tīrīšanu pilsētā, jo tagad par kārtību atbild pilsētas pārvalde. Pārvalde ir tā, kas pasūta pakalpojumu, kur un kādā apjomā to vajag. "Piekrītu aģentūras direktoram, ka tehnika nolietojusies un tehnikas parks jāatjauno. Jautājums tikai, kuru ceļu mēs ejam. "SAN-TEX" līdz šim izmantota kā pašvaldības militārā vienība. Piezvani, un viņi ir klāt! Uz viņiem var paļauties. Bet redzam, ka valstī iet citu ceļu. Tagad arī ceļu tīrīšanai izsludina konkursu, kur pieteikties var katrs, kam ir atbilstoša tehnika. Tādēļ mana ziņa ir, ka pilsētas ielas un ietves būs notīrītas. Diskutēt var tikai vienā gadījumā, ja nav naudas. Nauda ir! Tādēļ nebūs traģēdija, ja mēs atsevišķu ielu un ietvju tīrīšanai pirksim ārpalpojumu un ziemā to pamēģināsim. Paskatīsimies, vai pakalpojums, ko sniedz uzņēmējs, būs lētāks vai dārgāks. Ja ir uzņēmēji, kas gatavi savā starpā konkurēt un pieteikties šim

pakalpojumam, neredzu nekādu problēmu. Pērn mēs saņēmām pārmetumus no uzņēmējiem: kāpēc jūs neprasāt mums?! Zemniekiem ir šī tehnika. Taisnība, diez vai uzņēmējs iegādāsies specifisku komunālo tehniku, bet tehnika sniega tīrīšanai un zāles pļaušanai viņiem ir. Pilsētas pārvaldes vadītāja var apliecināt, ka ir braukusi uz citām pilsētām, kur ar zāles pļaušanu nodarbojas uzņēmēji," teica domes vadītājs.

Atbildot uz deputāta A.Pušpura repliku par 20 tūkstošiem eiro it kā Ziemassvētku rotājumiem, S.Maksimovs sprieda, ka par šo naudu iespējams nopirkt vienīgi mazu "Belarusu". Jautājums tikai, vai pašvaldība un "SAN-TEX" vēlas to iegādāties?

"SAN-TEX" speciālists AIVARS PUGEJS norādīja uz to, lai kas arī nebūtu komunālo pakalpojumu sniedzējs – aģentūra vai uzņēmējs, ir svarīgi izrunāt tādu lietu kā ielu un ietvju tīrīšanas noteikumus. Kaut vai to, cik smilts kaisīt. "Citādi saņemam daudz pretrunīgu zvanu. Vieniem ir par daudz, citiem – par maz. Tāpat svarīgi saprast, kad īsti sākt tīrīt, ja pēkšņi sākas snigšana, – tīrīt, ja sniegš ir divi centimetri vai vairāk, utt. Valsts ceļiem taču arī ir savi noteikumi, pēc kuriem tie vadās. Kādus noteikumus ņemam vērā, kāda ir darbu secība utt., to tomēr nosaka pilsētas pārvalde. Vismaz līdz šim tā bijis," secināja A.Pugejs.

Pašvaldības aģentūras direktors EGONS STRUMPE atgādināja, ka sākumā pozicionēts, ka "SAN-TEX" ir pilsētas pārvaldes *saimnieciskās rokas*: "Piekrītu, ka pilsētas pārvaldei nav savu darbinieku, nav savu strādnieku. Tas skaidrs. Bet griezies, kur gribi, viss atdurās pret naudu. Arī šogad, saņemot apstiprināto budžetu gada sākumā, nācās konstatēt, ka naudas ir tikpat, cik pērn. Bet pērn tikpat, cik 2020.gadā. Taču izmaksas aug!" Rezultātā pakalpojumu vienā nozarē nākas veikt par līdzekļiem, kas iegūti no citas nozares. Prasītos papildlīdzekļus no pašvaldības uzņēmums neesot saņēmis.

Daudzdzīvokļu māju vecākā, deputāte AIJA MEŽALE informēja, ka iedzīvotāji vēlas, lai namu pagalmi būtu sakārtoti. Viņa turpināja: "Mēs arī esam maksāspējīgi par pagalmu tīrīšanu, bet jūtu, ka aģentūra ar savu tehniku un intensitāti nespēj šo pakalpojumu sniegt. Man gribētos, lai mēs prioritāri tomēr sadzirdam "SAN-TEX" un pilsētas pārvaldi. Ja mēs ieguldīsim naudu savos uzņēmumos un stiprināsim tos, tad tā nauda paliks šeit un aģentūra varēs sniegt pakalpojumus un pelnīt."

*Turpinājums 12.lpp.

"Zaļās lapiņas" seminārs Balvos

Lietišķas sarunas bioloģiskajiem lauksaimniekiem

Maruta Sprudzāne

Balvos ciemojās SIA "Sertifikācijas un testēšanas centra" speciālisti, lai tiktos ar informatīvā semināra "Zaļās lapiņas" bioloģiskajiem lauksaimniekiem. Saruna bija par bioloģiskās ražošanas sertifikāciju, problēmām un riskiem, kā arī prasībām, strādājot pēc Eiropas regulas norādījumiem.

Ciemos pie pazīstamajiem

Vietējos lauksaimniekus uzrunāja centra Bioloģiskās lauksaimniecības galvenā eksperte VIJA RĀKA. Balvu novads Vijai ir pazīstams un arī īpašs, jo šeit sākusies viņas darba karjera bioloģiskās ražošanas jomā (kopš 2005. gada). "Mums šeit ir laba sadarbība, jo balvenieši aktīvi darbojas un cenšas noskaidrot sev svarīgos jautājumus," atzina eksperte.

Sertifikācijas un testēšanas centrs ir uzņēmums ar bagātīgu darba pieredzi, kam šogad jau 111 gadi. Padomju laikos uz Priekuļiem veda traktorus un dažādu lauksaimniecības tehniku no visas savienības, lai to izmēģinātu darbam Baltijas apstākļos. 2003. gadā šeit izveidojās bioloģiskās lauksaimniecības sektors. Tolaik bija tikai 20 bioloģiskās saimniecības, kas bija sertificētas atbilstoši prasībām.

Bioloģiskās ražošanas uzplauka, kad sākās ES atbalsta maksājumi. Radās jauni klienti, paplašinājās arī centra darbinieku loks. Uzņēmumā ir saglabāta mašīnbūves daļa, izveidots mācību centrs, kas piedāvā dažādus kursus, tostarp 160 mācību stundu pamata programmu bioloģiskajā lauksaimniecībā. Eksperte izteica prieku, ka ar katru gadu palielinās sertificēto saimniecību skaits un platības. Latvijā darbojas divas kontroles institūcijas – Vides kvalitātes Salaspilī un Sertifikācijas un testēšanas centrs Priekuļos. 2021. gada statistika liecina, ka bioloģiski sertificētā platība Latvijā sasniedz 1 032 974 hektārus, tajā skaitā lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir 304 086 ha. Sertificēti 4121 ražošanas uzņēmumi, kur ietilpst arī tie, kas paši ražo izejvielas un gatavo no tām dažādu produkciju. Ir 71 pārstrādes uzņēmums, kas izejvielas iepērk un arī paši ražo bioloģisko pārtiku. Atpazīstamākie ir, piemēram, "Dobeles dzirnavnieki", "Tukuma piens", "Talsu piensaimnieki".

"Zaļās lapiņas" seminārā Balvos akcentēja ES regulas jaunās prasības, kas ir spēkā ar šī gada janvāri. Regula nosaka vadlīnijas, taču katra dalībvalsts ir tiesīga izstrādāt konkrētākus norādījumus un mērķus atbilstoši situācijai. Pārejas periodā uz bioloģisko ražošanu augkopības pirmajā gadā produkcija marķējama kā konvencionālā, otrajā gadā – ar norādi, ka produkts ražots pārejas periodā uz bioloģisko, taču vēl bez "zaļās lapiņas". Šo simbolu drīkst izmantot, pārejas periodam beidzoties. Lopkopībā, atšķirībā no augkopības, gan nepastāv jēdziens par pārejas perioda produktu. Šeit produkcija vai nu ir, vai arī nav bioloģiski ražota. Tas jāņem vērā, iepērkot dzīvniekus no saimniecībām ar pārejas periodu.

Vērtīgs padoms

Drošības un skaidrības labad eksperte ražotājiem, kuri pārdod savus bioloģiskos graudus, kravas formēšanas laikā iesaka pareizi paņemt paraugus. Iebērt graudus nevis kaut kādā plastmasas maisiņā, kas ir pie rokas, bet izmantot speciālu paraugu ņemšanas maisiņus, kas ir aizplombējami. Jānoņem divi paraugi, no kuriem viens ies lidzi kravai, bet otrs paliks saimniecībā. Kāda tam būtu nozīme? Ekspertes skaidrojums: "Graudus ceļo tālāk pa pasauli, līdz konkrēta

Bioloģiskās ražošanas riski augkopībā

- Kaimiņu saimnieciskā darbība
- Lauku sadrumstalotība
- Mēslošanas līdzekļu lietošana auglībai
- Sēklas izcelsme
- Saražotās produkcijas pirmā pārstrāde un uzglabāšana
- Telpu un iekārtu tīrība
- Ražošanā iesaistītie cilvēki

Foto - M. Sprudzāne

Veiksmes stāsts. Ar stāstu, kā un kāpēc viņi izvēlējušies ceļu uz bioloģisko ražotni, seminārā dalījās SIA "Henone" gados jaunā saimniece Antra. Viņus aizrāvusi ideja audzēt ko tādu, kas dod augļus un iepriecina pašus. Lucavsālas mazdārziņš kļuva par izmēģinājuma poligonu zaļumiem. Vēlāk plāni sniedzās jau pāri 400 kvadrātmetriem, un ģimene sāka plānot veidot bioloģisko krūmcidoniju komercdarzu 4 hektāru platībā. 2020. gada pavasarī trīs dienu ilgā stādīšanas maratonā 14 000 krūmcidoniju stādi sāka savu dzīvi izvēlētajā zemes pleķīti Barkavas pagastā – vietā starp Aiviekstes ozoliem, Lubāna klāņiem un Teiču purvu.

produkta veidā nonāk veikala plauktā. Pa vidu ir vairāki pārpircēji, pirmā pārstrādātāji un ražotāji. Ja saražotajā produktā atklās pesticīdu atliekvielas, tad, ejot soli pa solim atpakaļ un pārbaudot, atklāsies, kurā ķēdes posmā piesārņojums radies un kas pie tā vainojams. Saimniecība ar savu paralēlo paraugu varēs pierādīt, ka graudi no turienes bijuši tīri un piesārņojums radies kādā citā ražošanas posmā."

Par visu jābūt lietas kursā

Eksperte Vija Rāka atgādināja, ka bioloģiskajās lopkopības ražotnēs visiem dzīvniekiem jānodrošina augstāki standarti nekā parastajā lopkopībā. Tas attiecas gan uz kvadrātmētru platību telpās, gan arī āra platībām, kas ir pastaigu laukumi vai ganības. Vasaras laikā visiem bioloģiskajiem dzīvniekiem jāatrodas āra platībās. Ja tobrīd spēkā ir citi biodrošības pasākumi par aizliegumu konkrētiem dzīvniekiem atrasties ārā, tad tie jāievēro vispārīgi.

Āra platības vajadzīgas arī trušiem, atkarībā no to šķirnes. Ja dzīvniekus tur būros, tad trušim jābūt iespējai piecelties kājās tā, lai ausis neskartos būra augšai. Briežiem noteikti jānodrošina slēptuves. Staltbriežiem aplūks nedrīkst būt mazāks par 2 ha un tur jābūt iespējai vērtīties dubļos. Savukārt barības galdiem jābūt ierīkoti uz cietas pamatnes un ar jumta segumu, lai saudzētu gremošanas sistēmu.

Biškopība ir trešā lielākā bioloģiskās ražošanas joma. Diemžēl ar katru gadu tā sarūk. "Nevis tāpēc, ka biškopji slikti strādātu un neievērotu prasības, taču arvien tuvāk bioloģiskajām platībām pienāk konvencionālā lauksaimniecība, un biškopji nespēj ievērot prasītos nosacījumus," teica eksperte. Trīs kilometru rādiusā no bišu drāvām jābūt bioloģiski audzētiem kultūraugiem vai tādiem, kas ir līdzvērtīgi bioloģiskajiem. Ja audzē, piemēram, graudaugus ar ekstensīvām metodēm, neizmantojot ķīmiskos līdzekļus.

Kā lai biškopis zina, kur drīkst atrasties viņa drava, kur nē? Ekspertes piedāvātās iespējas ir vairākas. Viena – braukt pašam un skatīties, kas atrodas kaimiņos, ko tur audzē un vai platībās pielieto ķīmiju. Ne visur gan var piebraukt un ne visu redzēt. Labāka iespēja ir izmantot internetu un apskatīt publiski pieejamās lauku bloku kartes, kur bioloģisko lauku platības būs iesvītrotas. Bez svītrojuma iezīmētās platības būs konvencionālā lauksaimniecība.

Foto - M. Sprudzāne

Produkcija jau ir! 2021. gads dārzā nesa pirmo ražu, un tā pārtapa uzņēmuma produkcijā. To klāsts arvien paplašinās. Ražu iegūst pēc bioloģiskās lauksaimniecības metodēm. Uzņēmums ir ceļā uz bioloģiskās lauksaimniecības sertifikātu.

Foto - M. Sprudzāne

Nopietna saruna. "Zaļās lapiņas" seminārs Balvos pulcēja kuplu lauku ražotāju pulku, kuri ar interesi ieklausījās ekspertes Vijas Rākas teiktajā. Viens otrs arī citīgi pierakstīja galvenos informācijas akcentus.

Foto - M. Sprudzāne

Atpazīstamības zīme. "Zaļā lapiņa" ir bioloģiskās produkcijas simbols. Lai produktu marķētu kā bioloģisko, visiem tā ražošanas posmiem jābūt bioloģiski sertificētiem. Tas nozīmē, ka bioloģiski izaudzētais dzīvnieks jākauj sertificētā kautuvē vai bioloģiskie graudi jākalnē bioloģiski sertificētā kaltē ar mērķi tos tālāk pārdot bioloģiski ražotai produkcijai. Domājot par nākotni, Eiropa un arī Latvija uzstādījušas mērķi, ka uz 2030. gadu 25% lauksaimnieciskās zemes jābūt apstrādātai bioloģiski.

“Mediju atbalsta
fonda ieguldījums no
Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Ar gudru pīpi uz

Laikraksta “Vaduguns” kolektīvs 15 ielikumos īsteno projektu “Esi burvis – taisi no nekā!”, kurā sabiedriski nozīmīgu publikāciju sērijā atspoguļos sociālekonomiski svarīgas un ļoti nozīmīgas tēmas no uzņēmēju skatpunkta. Kā likt lietā izdomu un biznesa attīstībai izmantot pieejamos dabas resursus – sauli, vēju, zemi? Cik veiksmīgi tas izdodas? Kādi bijuši pēdējā laika lielākie izaicinājumi, ieguvumi un mācības? Dosim iespēju dažādu jomu speciālistiem analizēt procesus, paust viedokļus, kā arī uzklusisim ekspertu vīzijas un secinājumus.

LATGALĒ interese par saules paneļiem palielinās ik gadu. Saules paneļu uzstādīšana arī visā pasaulē šobrīd ir pieprasīts atjaunojamās enerģijas iegūšanas veids, kas ilgtermiņā ir izdevīgs risinājums kā mājāsaimniecību, tā arī uzņēmumu enerģijas izmaksu mazināšanai. Tas ir arī videi draudzīgs un mazina energoresursu ietekmi uz klimatu. Balvu novada zemnieku saimniecībā “Ičmalas”, kur saimnieko Irēna un Jānis Romāni, sadzīvei nepieciešamo elektroenerģiju jau kopš 2016. gada iegūst no saules paneļiem. Arī viens no Latvijas lielākajiem piena pārstrādes uzņēmumiem un lielākajiem nodokļu maksātājiem Latgales reģionā – akciju sabiedrība “Preiļu siers” – izveidojis saules paneļu elektrostaciju, šādi iegūstot daļēju neatkarību no elektroenerģijas mainīgajām cenām un kļūstot arī par videi draudzīgāku uzņēmumu. Sarunā ar “Ičmalu” un “Preiļu siera” saimniekiem un vadītāju uzzināsim, ar kādiem ieguvumiem vai zaudējumiem jārēķinās, uzstādot saules paneļus. Uzzināsim, kādu atbalstu iespējams saņemt no valsts. Uzklusisim arī ekspertu komentārus.

Akciju sabiedrības “Preiļu siers” valdes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts. Uzņēmums ir viens no lielākajiem piena pārstrādātājiem Latvijā, kurā domā, kā saimniekot efektīvāk, izmantojot zaļo enerģiju.

Foto - Z. Logina

Cik Latvijā saules, tik arī enerģijas

Sarunā ar “Preiļu siers” valdes priekšsēdētāju **JĀZEPU ŠŅEPSTU** uzzinājam, ka piena pārstrādes uzņēmumā uz šķeldas noliktavas jumta atrodas Latgalē lielākā saules enerģijas elektrostacija. Viņš uzsvēra, ka šādi meklē iespējas samazināt elektroenerģijas izmaksas, un viens no risinājumiem ir saules paneļi.

Jāzeps Šņepsts uzsver, ka vēlētos saules paneļu elektrostacijas jaudu palielināt, taču sarežģījumu rada vietas trūkums, kur izvietot saules paneļus.

Vārds AS “Preiļu siers” valdes priekšsēdētājam JĀZEPAM ŠŅEPSTAM:

– Preiļu novadā esam viens no lielākajiem elektroenerģijas patērētājiem. Mūsu ražošanas apjomi ir tādi, ka mēs gada griezumā, ja skatāmies 2017., 2018. un 2019. gadu, tērējam aptuveni no 10 līdz pat 11 miljoniem kilovatu elektroenerģijas. Pakāpeniski augot elektrības cenai, it sevišķi pēc OIK (obligātā iepirkuma komponente) ieviešanas, kļuva skaidrs, ka mums steidzami jāmeklē un jādomā citi risinājumi. Pirmkārt, tāpēc, lai samazinātu ražošanas izmaksas. Pie saules paneļu uzstādīšanas projekta sākām strādāt 2020. gadā, un jau 2021. gada maijā šo elektrostaciju nodevām ekspluatācijā. Tās jauda ir

152 kilovati. Saules paneļus novietojām uz šķeldas noliktavas jumta. Vissvarīgākais faktors tajā, – cik mums ir saules. Kad tās nav, ieguvums ir samērā mazs. Ja paskatāmies uz skaitļiem, piemēram, šogad janvārī mums šī stacija saražoja tikai 760 kilovatus, bet jūnijā, kad ir garākā diena un vairāk saules, tā pati stacija saražoja 21 720 kilovatus. Lūk, kāda starpība! Otrkārt, rūpnieciskajiem ražotājiem jāatceras, – būs saule, būs elektroenerģija. Lai jums ražošanā būtu maksimālais efekts, ražošanas iekārtām jādarbojas dienas gaišajā laikā, jo tikai tad varēsiet izmantot saules paneļu saražoto enerģiju simtprocentīgi.

Mēs, plānojot attīstīt arī meitas uzņēmumu, saskārāmies ar kādu faktu – mūsu reģionā “Sadales tīkliem” nav ģenerējošo jaudu, līdz ar to mēs tīklā vairs nevaram iedot savu saražoto elektroenerģijas daudzumu. Tas nozīmē, ka saules paneļu saražotā elektroenerģija rūpnieciskajiem ražotājiem jāizmanto pašiem. Vai tuvākajā nākotnē “Sadales tīkli” atrisinās šo jautājumu? Manuprāt, nē, bet laiks rādīs. Vācijā, piemēram, veido energokopienas, un tās ietvaros viens ražo elektrību, pārējie izmanto. Latvijā diemžēl tādas normas likumdošanā nav nostiprinātas, līdz ar to saules paneļi efektīvi var būt tikai tad, ja elektroenerģiju, ko tie saražo, izmanto pats. Mūsu

gadījumā ieguvums ir tas, ka elektrība nav jāpērk pa dārgo cenu, kā tā šobrīd maksā.

Lai attīstītos alternatīvās enerģijas ražošana, pirmkārt, vajag noņemt OIK, otrkārt, ne jau simtprocentīgi visu likt tikai uz saules paneļiem vai vēja parkiem, kam ir sezonāls raksturs. Uzskatu un par to esmu runājis jau ar bijušo ekonomikas ministru Ašeradena kungu, ka svarīga būtu arī biomasas pārvēršana enerģijā. Pirmais solis varētu būt, ka vispirms ražotu nevis elektrību, bet gan gāzi. Apmēram 30% no Latvijai nepieciešamās elektroenerģijas iepriekšējos gados saražoja no dabas gāzes, ko mēs pirkām no Krievijas. Taču arī Latvijā ir milzīgs potenciāls pārvērst biomasu enerģijā – mums ir daudz kūtsmēslu gan no govīm, gan cūkām un putniem. Gāzi viegli tālāk pārvērst elektroenerģijā, un tas efekts būtu krietni lielāks. Pie pašreiz pieejamajām iekārtām elektroenerģiju varētu ražot patstāvīgi, un mēs nebūtu atkarīgi no saules vai vēja. Smejos, ka dabā tā iekārtots, ka lopi un putni šo biomasu ražo visu gadu. Biomasai ir nākotne, arī mums ir šāds projekts, bet mēs nevaram pārliecināt valdību un Ekonomikas ministriju, lai tam ar likuma spēku dotu zaļo gaismu.

Mūsu ražošana pārsvarā neapstājas. Vasarās produkciju ražojam vairāk, līdz ar to vairāk tērējam arī elektroenerģiju. Ziemā klāt nāk apkure un apgaismojums, tāpēc svarīgi, lai elektroenerģijas ražošana būtu vienmērīga visu diennakti.

Secinājums: alternatīvā enerģija, ko ražo no saules, vēja vai biomasas, būs daudz lētāka, nekā mēs to iepērkam pašlaik. Man arī privāti ir uzstādīti saules paneļi ar 10 kilovatu jaudu, un tas pie šīm energoresursu cenām ir izdevīgi. Tikai mums vajadzēja mācīties no Igaunijas, kuri to izdarīja daudz agrāk, nekā mēs Latvijā. Informācija par saules paneļiem ir jau sen, bet iekārtas vēl nebija tik ekonomiskas, kādas ir tagad. Mēs ejam soli nopakaļ igauņiem. Pie mums valstī viss notiek kampaņveidīgi, kas nozīmē, ka vienā brīdī piedāvājums nevar apmierināt pieprasījumu, līdz ar to viss kļūst dārgāks.

Taču arī alternatīvo energoresursu ražotājiem jābūt daudzveidībai, mēs nevaram visu likt uz vienas kārts. Tā mēs pazaudējam konkurenci, rezultātā saņemam dārgāku gala produktu. Latvijas konkurētspēja, pateicoties daudzām neizdarībām, ārējos tirgos samazinās, tāpēc no kampaņveidīga lobisma alternatīvās enerģijas ražošanā jāpāriet uz nākotnes risinājumiem.

Izvieta uz jumta. Saules paneļus izvietoja uz šķeldas noliktavas jumta. Tieši šeit atrodas saules enerģijas elektrostacija, kas šobrīd ir lielākā Latgalē.

Foto - Z. Logina

sava jumta

“Mediju atbalsta
fonda ieguldījums no
Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Ir siltums, gaismas un iespēja uzlādēt elektroauto

Balvu novada Krišjāņu pagasta zemnieku saimniecībā “IČMALAS” saules paneļu enerģiju izmanto jau kopš 2016.gada. Šobrīd IRĒNAS un JĀŅA ROMĀNU ģimenei ir elektroauto “Škoda”, pašgatavots elektrokvadricikls, arī elektroautomašīnas mazbērnu ciemošanās reizēm.

Irēna un Jānis Romāni mūsupusē bija pirmie zemnieki, kuri uzdrošinājās uzstādīt saules paneļus, jo viņiem bija un joprojām ir gan ticība visam jaunajam, gan vēlme dzīvot zaļāk un izdevīgāk, lai nav jāmaksā par šobrīd tik dārgo elektroenerģiju. Saules paneļus viņi uzstādīja pašu spēkiem, elektrisko daļu un dokumentāciju pieslēgumam palīdzēja sakārtot “Solarshop.lv”, kas nodarbojas ar saules paneļu uzstādīšanu visā Latvijā. “Atļauju iegādāties, uzstādīt paneļus un izmantot enerģiju savām vajadzībām dabūjām 2016. gada aprīlī, toreiz to vajadzēja saskaņot ar Ekonomikas ministriju un nevarēja tik ātri izdarīt, kā tagad. Sākumā ražojām 5-6 kilovatus, tad jau pamazām palielinājām līdz 11 kilovatiem. Toreiz saules paneļus bija grūti

Foto - Z.Logina

Jānis Romāns pie saules paneļiem. Iespējams, viņš nākotnē domās, kā enerģijas atlikumu nevis vienkārši nodot tīklā, bet arī pārdot. Tad gan vajadzēs vēl papildu saules paneļus, un tam būs vajadzīgs jauns projekts.

dabūt, sūtījām no Vācijas, meklējām visur, kur varēja nopirkt. Izvēlējamies piegādātājfirmiti no Vācijas, no kuras arī tika pasūtīti saules paneļi. Sākumā saules baterijas likām uz zemes, tad uz jumta. Pagaidām elektrības mums pietiek, bet tagad, kad ir jāuzlādē auto, skatīsimies, cik patērēsim. Ar vienu uzlādi varu izbraukāt Rīgu, bet, lai tiktu līdz Krišjāņiem, atceļā Gulbenē tomēr vēl jāpalādē. Kamēr apēd hamburgeru, izdzer kafiju, minūtes piecpadsmit mašīna ir papildināta ar jaunu enerģiju,” smaidot pastāsta Jānis Romāns. Viņš paskatās saulrieta debesīs un saka, ka vēl kādus kilovatus var iegūt, bet lietus dienās enerģijas daudzums ir mazāks, ziemā paneļi lielākoties atpūšas. Irēna un Jānis atzīst, ka zaļā enerģija viņu saimniecībā ir

atmaksājusies. Šogad alternatīvās enerģijas interesentiem pieejami dažādi valsts atbalsti, kas samazina saules paneļu atmaksāšanās periodu. Piemēram, no “Altum” vai Vides investīciju fonda privātpersonas var saņemt atpakaļ līdz pat 4000 eiro. Ar nākamo gadu gaidāmi grozījumi, kas ļaus uzstādīt saules paneļus lauku mājā, bet ar saražoto enerģiju noklāt arī pilsētas dzīvokļa rēķinu. Pagaidām ar to, kas ir, ģimene ir ļoti apmierināta. “Mēs visu, kur sadzīvē vajadzīga elektroenerģija, nodrošinām ar saules paneļiem,” piebilst Jānis. Lieko enerģiju, ko nepatērē pašu vajadzībām, ir iespējams uzkrāt tīklā, bet ziemā *paņemt* atpakaļ, izmantojot tīklu kā akumulatoru. Par to gan ir jāsamaksā pārvades tarifs.

Sāka ar saules paneļu uzstādīšanu kokā. Šie saules paneļi jau ir mazjaudīgi un noder tikai telefonu uzlādei un apgaismojumam.

Foto - Z.Logina

Eksperta viedoklis

Sniedz iedzīvotājiem nepieciešamo atbalstu

RAIMONDS KAŠS, VARAM klimata pārmaiņu departamenta direktors

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izstrādājusi valsts atbalsta programmu iedzīvotājiem pieaugošo energoresursu cenu samazināšanai un to kompensēšanai. Atbalsta programmas īstenošana ļaus kāpināt uzstādīto atjaunojamo energoresursu jaudu un sniegs iedzīvotājiem nepieciešamo atbalstu, lai ilgtermiņā samazinātu rēķinus par elektroenerģijas un siltumenerģijas patēriņu.

Ņemot vērā iedzīvotāju ļoti augsto interesi saistībā ar

atjaunojamo energoresursu izmantojošo iekārtu iegādi un uzstādīšanu, kā arī augstās energoresursu (t.sk. dabasgāzes) un elektroenerģijas cenas, valdība šī gada 1. martā Emisijas kvotu izsolišanas instrumenta (EKII) ietvaros apstiprināja projektu – atklāta konkursa nolikumu, kas ietver projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijus, kā arī projektu pieteikšanas, izskatīšanas, apstiprināšanas un finansējuma piešķiršanas kārtību. Atbalsta programmas mērķis ir siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana mājāsaimniecībās, sniedzot atbalstu mājāsaimniecībām pārejai no fosilo energoresursu izmantošanas uz siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamajiem energoresursiem. SIA “Vides investīciju fonds” atbalsta programmas ietvaros pieņem un vērtē projektu iesniegumus, kā arī pieņem lēmumus par finansējuma piešķiršanu vai atteikumu.

Konkursa ietvaros tiek atbalstītas šādas aktivitātes: 1) pāreja no esošām fosilo energoresursu (piemēram, dabasgāze, ogles, dīzeļdegviela) apkures iekārtām uz jaunām atjaunojamo energoresursu apkures iekārtām (biomasas granulu katli, saules kolektori, siltumsūkņi), 2) jaunu atjaunojamo energoresursu iekārtu elektroenerģijas ražošanai iegāde (saules paneļi, vēja ģeneratori) un 3) pieslēguma centralizētajai siltumapgādes sistēmai – projektēšana un siltummezgla izveide.

Atbalstu sniedz iedzīvotājiem (arī biedrībām un nodibinājumiem, reliģiskām organizācijām), kuriem zemesgrāmatā ir nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvojamo māju vai dzīvojamās mājas sastāvā esošo dzīvokļa īpašumu, piemēram, viena dzīvokļa māju, dārza māju, individuālu dzīvojamo māju un vasarnīcu ar koka, mūra vai mūra-koka ār sienām, divu dzīvokļu māju, diviņu, rindu un atsevišķu divu dzīvokļu māju, kā arī triju vai vairāku dzīvokļu māju, lai tajā īstenotu plānotās

aktivitātes. Atbalsta programmā ietverti vairāki nosacījumi gan atbalsta saņēmējiem, gan dzīvojamām mājām, kurās īstenotas projekta aktivitātes, piemēram, dzīvojamai mājai ir jābūt nodotai ekspluatācijā līdz projekta iesnieguma iesniegšanas dienai SIA “Vides investīciju fonds” (ja ēka nav nodota ekspluatācijā, tas jāveic piecu gadu laikā pēc projekta līguma noslēgšanas, neattiecas uz apkures iekārtu iegādi un uzstādīšanu), atbalsts tiek sniegts dzīvojamām mājām ar noteiktiem būves klasifikācijas kodiem, jāņem vērā nosacījumi attiecībā uz saimnieciskās darbības veikšanu dzīvojamajā mājā, jāņem vērā prasības koksnes biomasas apkures katliem attiecībā uz energoefektivitātes klasi, dažādām atjaunojamo energoresursu iekārtām ir noteikta dažāda maksimālā nominālā jauda, atbalsta lielums ir atkarīgs no atjaunojamo energoresursu veida un iekārtas jaudas. Par vienu dzīvojamo māju var iesniegt ne vairāk kā vienu projekta iesniegumu. Konkursa nolikums paredz, ka atbalsta intensitāte nepārsniedz 70% no siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanas iekārtas iegādes vai mājāsaimniecības pieslēguma centralizētajai siltumapgādes sistēmai projektēšanas un siltummezgla izveides izmaksām, nepārsniedzot noteiktu atbalsta apjomu atkarībā no konkrētas atjaunojamo energoresursu iekārtas un tās parametriem, kas noteikti konkursa nolikumā.

Jautājumu no iedzīvotājiem ir daudz, tie ir ļoti dažādi – individuāli, tādēļ aicinām sazināties ar SIA “Vides investīciju fonds” pārstāvjiem, kuri sniegs izmērojošu atbildi atbilstoši konkrētajam gadījumam. Vairāk informācijas varat uzziņāt, rakstot e-pastu: atbalsts@lvif.gov.lv, vai zvanot pa tālr. nr. 67 845 111.

*Sākums 6., 11.lpp.

Eksperta viedoklis**Iedzīvotāji pozitīvi vērtē sniegto atbalstu****IEVA VĒRZEMIECE**, ALTUM Energoefektivitātes programmu departamenta vadītāja

Attīstības finanšu institūcija ALTUM jau šī gada aprīlī sāka pieņemt pieteikumus privātmāju energoefektivitātes paaugstināšanas atbalsta programmā, bet jūnija vidū veica pirmās finanšu līdzekļu izmaksas. Patlaban ar iesniegtajiem vairāk nekā 1240 pieteikumiem (to kopējā summa ir aptuveni 4,5 miljoni eiro) jau rezervēti aptuveni 90% no programmas līdzekļiem, atbalsts izmaksāts vairāk nekā 400 privātmāju īpašniekiem, savukārt pārējie projekti ir īstenošanas stadijā.

Patlaban 56% pieteikumu ir saules paneļu uzstādīšanai, pārējie 44% – ēku energoefektivitātes paaugstināšanai. No energoefektivitātes darbiem māju īpašnieki visbiežāk veikuši būvdarbus dzīvojamās mājas norobežojošajās konstrukcijās – logu nomaiņu, ārsienu siltināšanu, bēniņu siltināšanu, apkures veida nomaiņu, ūdens sildīšanas iekārtas nomaiņu un rekuperācijas sistēmas uzstādīšanu.

Atsauksmes liecina, ka privātmāju īpašnieki ļoti pozitīvi novērtē sniegto atbalstu. Kopumā pieteikumi ir pamatoti un labi sagatavoti, vidēji tikai viens līdz divi no desmit pieteikumiem nekvalificējas atbalsta saņemšanai, un biežākie

atteikumu iemesli ir Zemesgrāmatā reģistrētu īpašumtiesību uz māju neesamība, māja neatbilst viena vai divu dzīvokļu mājas klasei, vai pieteikuma iesniedzējs jau ir uzstādījis un pieslēdzis tīklam saules paneļus, pirms noslēgts līgums ar ALTUM. Aicinu interesentus izmantot iespēju atbalsta saņemšanai, vienlaikus rūpīgi iepazīstoties ar programmas nosacījumiem.

Privātmāju energoefektivitātes paaugstināšanas programmā atbalsts ir paredzēts dzīvojamo māju atjaunošanai un energoefektivitātes paaugstināšanai vai elektroenerģijas ražošanas iekārtu uzstādīšanai. Atbalstu var saņemt, ja privātmāja atbilst viena vai divu dzīvokļu dzīvojamās mājas klasei, tā ir nodota ekspluatācijā un privātmājā netiek veikta saimnieciskā darbība. Tāpat Zemesgrāmatā ir jābūt nostiprinātām īpašuma tiesībām uz māju privātpersonai, kura piesakās atbalstam, kā arī ģimenē jābūt vismaz vienam bērnam.

Pieejamie atbalsta veidi

Lai pretendētu uz atbalstu ALTUM privātmāju energoefektivitātes programmā, mājai ir jāatbilst šādiem kritērijiem: māja atbilst viena vai divu dzīvokļu mājas klasei, tai ir jābūt nodotai ekspluatācijā, mājā netiek veikta saimnieciskā darbība, kā arī pieteikuma iesniedzējam ir jābūt ēkas īpašniekam un viņa apgādībā un kopā ar viņu jābūt deklarētam vismaz vienam bērnam. Šādi kritēriji ir noteikti Ministru kabineta noteikumos, kas regulē šīs atbalsta programmas darbību.

Grantu 5000 eiro apmērā un tehnisko palīdzību 1000 eiro apmērā varēs saņemt iedzīvotāji, kuriem pēc energoefektivitātes pasākumu īstenošanas ir paaugstināta dzīvojamās mājas energoefektivitātes klase vismaz līdz C līmenim un samazināts siltumenerģijas patēriņš apkurei vismaz par 20%.

Grantu elektroenerģijas ražošanas iekārtām – saules paneļiem vai vēja ģeneratoriem – varēs saņemt, ja plānots iegādāties un uzstādīt elektroenerģijas ražošanas iekārtas ar jaudu līdz 11,1 kW (ieskaitot) ar un bez pieslēguma kopējam elektroapgādes tīklam. Atbalsta apmērs būs atkarīgs no uzstādītās iekārtas jaudas.

ALTUM arī izsniegs garantiju bankas aizdevumam līdz 30% no aizdevuma summas, ja iedzīvotājam nepieciešams papildu nodrošinājums kredītiestādes aizdevumam, bet nepārsniedzot 20 000 eiro. Šādas garantijas termiņš ir desmit gadi, un uz to var pretendēt jebkura fiziska persona, kuras īpašumā ir ekspluatācijā nodota privātmāja. Garantija būs pieejama pēc

**“Mediju atbalsta
fonda ieguldījums no
Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem”**

MAF
Mediju atbalsta fonds

sadarbības līgumu noslēgšanas ar bankām.

Lai pieteiktos dalībai programmā, šogad bankas aizdevums nav obligāta prasība – valsts atbalsta pasākumus var īstenot arī par saviem līdzekļiem. Ja atbalsta pasākumus plānots īstenot ar bankas aizdevuma palīdzību, vispirms jāvērtē savas komercbankas, lai saņemtu konsultāciju par aizdevuma saņemšanas iespējām.

Privātmāju energoefektivitātes programmā jāsniedz elektroniski portālā mans.altum.lv. Pieteikumus privātmāju energoefektivitātes programmā izskata divdesmit darba dienu laikā pēc to iesniegšanas.

Kas var pieteikties atbalsta saņemšanai?

– Ministru kabineta noteikumos ir noteikti konkrēti kritēriji, kas regulē konkrētās atbalsta programmas darbību. ALTUM atbalstu privātmāju energoefektivitātes programmas ietvaros var saņemt jebkura fiziska persona, kurai pieder privātmāja, kas ir nodota ekspluatācijā un kurā netiek veikta saimnieciskā darbība, kā arī pieteikuma iesniedzēja apgādībā ir jābūt un kopā ar viņu ir jādzīvo (jāsakrīt deklarētajām adresēm) vismaz vienam bērnam.

Kādus pasākumus privātmāju īpašnieki var īstenot, lai saņemtu atbalstu?

– Māju īpašnieki var pieteikties atbalsta saņemšanai inženiersistēmu (piemēram, apkures un ventilācijas iekārtu) iegādei, atjaunošanai, pārbūvei vai izveidei; būvdarbu veikšanai dzīvojamās mājas norobežojošajās konstrukcijās (mājas ārsienu, griestu pārsegumus vai jumta siltināšanu); jaunas ūdens sildīšanas iekārtas iegādei un uzstādīšanai; mikroģenerācijas siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanas tehnoloģisko iekārtu iegādei un uzstādīšanai, lai nodrošinātu siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem un siltuma vai elektroenerģijas piegādi; citiem pasākumiem, ja tie nepieciešami dzīvojamās mājas energoefektivitātes paaugstināšanai vienlaikus ar iepriekšminētajiem pasākumiem.

Publikāciju sagatavoja Z.Logina

Apspriež situāciju par sniega tīrīšanu

*Sākums 4.lpp.

Kas jādara, lai saimnieciskā dzīve ritētu kvalitatīvāk?

“Ja mēs to neizdarām, tad mocīsimies kopā – gan “SAN-TEX”, gan pilsētas pārvalde, gan pašvaldība, gan iedzīvotāji,” teica Tautsaimniecības un vides komitejas priekšsēdētājs JĀNIS TRUPOVNIĒKS komitejas sēdes nobeigumā. Kas ir tas, kas jāizdara, lai dzīve pilsētā ritētu raitāk?

- Tautsaimniecības un vides komitejas sēde noslēdzās ar vairākiem ieteikumiem, ko darīt turpmāk, lai pilsētas saimnieciskā dzīve ritētu raitāk un kvalitatīvāk. Veidojot 2022.gada Balvu novada budžetu, pašvaldība saņēma pieteikumu no “SAN-TEX” par nepieciešamajām tehnikas vienībām un aprīkojumu paredzot, ka nauda būs. “Ir novembris. Ja šobrīd vēl notiek šīs tehnikas iepirkums, kas vēl nav beidzies, tad ir jautājums, cik ilgā laikā sagatavota iepirkumam nepieciešamā dokumentācija? Ja iepirkums notiek novembrī, tad tā nav gatavojamā ziemas sezonai. Jāpaaugstina darba tempi, jābūt skaidrībai, kas to dara. Ja nevaram paši, tad algojam cilvēku no ārpusē, kas šo dokumentāciju sagatavo pēc mūsu vēlmēm,” uzskata J.Trupovnieks. Par “SAN-TEX” reorganizāciju, – vienalga, aģentūra paliks kā aģentūra vai būs kāda no uzņēmējdarbības formām, līdz šim nav skaidrs, kāda būs pašvaldības, pilsētas pārvaldes sadarbība ar šo jauno modeli sniega tīrīšanā, zāles pļaušanā, ielu seguma atjaunošanā, apzaļumošanā utt. Tas nozīmē, ka jau šogad jābūt konceptam par gatavojamo pavasara, vasaras sezonai. Ja grib izsludināt ārpalpojumu uz šim

jomām un ja to izsludinās tikai aprīlī vai maijā, tad neviena uzņēmēja, kas gribētu to darīt, nebūs. Uzņēmējam jāzina, kādi būs termiņi, kādas būs prasības, kāda tehnika viņam nepieciešama šī pakalpojuma sniegšanai. Jāvienojas par standartiem, vai sniegs no snigšanas sākuma jābūt tīrīt pēc pusstundas vai stundas, vai zāle jāpļauj, kad tā izaugusi 15 vai 20 centimetrus gara. Ja konkursu izsludina tad, kad jābūt stādīt puķes un pļaut zāle, neviena pretendenta šim ārpalpojumam nebūs. Pretendenti pieteiksies, ja konkurss būs noslēdzies gada sākumā.

- “Sarunas laikā saklausīju, ka novembra vidū vēl notiek sniega tehnikas aprīkošana, kāda veca sniega lāpsta tiek metināta... Jautājums, vai gribam, lai “SAN-TEX” strādā jaudīgi un ātri, vai nodarbojamies ar racionalizāciju, konstruēšanu? Lai nopirktu sniega lāpstu, kas maksā no trīs līdz pieciem tūkstošiem, nav jāriko konkurss,” norādīja J.Trupovnieks.

- Kā atbrīvoties no automašīnām, kas stāv ielu malās sniega tīrīšanas laikā? Sen ir prakse, ka tiek uzstādīta preventīva zīme, ka apstāties aizliegts. Līdz ar to iedzīvotājiem tiek dota ziņa, ka uz noteiktu laiku automašīna jānovieto citur, lai var iztīrīt *kabatas*, pagalmus. “Ja mēs nestrādājam ar aizlieguma zīmēm, kur norādīts noteikts aizlieguma laiks, un nesadarbojamies ar iedzīvotājiem, tad problēmas ir un būs,” secināja komitejas vadītājs.

- Lai nestrādātu ar zaudējumiem, “SAN-TEX” izdevumiem jābūt ieliktiem tarifos (augusi degvielas, elektrības cena,

tūlīt paaugstināsies minimālā alga). Tarifu politika jāpārskata, taču iedzīvotājiem tie nedrīkst augt nesamērīgi. Tas atkarīgs arī no tā, cik labi pašvaldības aģentūra nodrošināta gan tehniski, gan ar speciālistiem.

- “Acimredzot jāzīmē *rāmīši* un *lodziņi*, ko kurš mēs darām. Tikai tad var runāt par sniega tīrīšanu, zāles pļaušanu un tamlīdzīgām lietām. Jau gadu mēs skandinām, ka jāveido modelis, kā strādā pilsētas pārvalde (pagaidām pārvaldes vadītāja ir viena kā pirksts), ko dara pārvalde un ko – pašvaldības aģentūra. Ir arī jāsaprot, kas notiek novadā kopumā, pagastos, pilsētā. Progresīvāk jāskatās uz priekšu. Man ir sajūta, ka īstenībā mēs negribam mainīt NEKO!” sēdes nobeigumā secināja komitejas priekšsēdētājs.

Tranzītielas Balvos tīrīs Autoceļu uzturētājs

Noslēdzies Balvu novada pašvaldības izsludinātais iepirkums par tranzīta ielu Balvos – Brīvības un Bērzpils – uzturēšanu ziemas sezonā nākamgad. Līdz 2023.gada 31.decembrim šo pakalpojumu sniegs valsts akciju sabiedrība “Latvijas Autoceļu uzturētājs” Latgales reģiona Ludzas nodalījuma Balvu iecirknis. Par sniegtajiem pakalpojumiem pašvaldība norēķinās gan no saviem, gan valsts piešķirtajiem līdzekļiem, kas ir puse uz pusi. Tranzītielu uzturēšanas darbi notiek atbilstoši pašvaldības un valsts akciju sabiedrības noslēgtajam līgumam.

Re, kā!

“Remontdarbu troksnis vairs nav paciešams!”

Ar redakciju sazinājās Balvu novada iedzīvotāja, kura sūdzas par lielajiem trokšņiem kaimiņos notiekošo remontdarbu dēļ.

“Kā rīkoties, kur vērsties?”

“Dzīvoju daudzdzīvokļu mājā. Stāvu augstāk dzīvojošie kaimiņi nesen savā dzīvoklī uzsāka remontdarbus. Pašā nakts dziļumā jau netrokšņo, bet remontdarbi tāpat notiek līdz vēlam vakaram. Trokšņi ir tik lieli, ka to jau grūti paciest! Kā man rīkoties un pie kā vērsties?” jautā kundze.

Jāpiebilst, ka lasītāja nevēlējās atklāt savu vārdu un vismaz pagaidām – arī daudzdzīvokļu māju, kur, viņasprāt, trokšņošana ir pārāk skaļa. “Ar kaimiņiem vēleiz centīšos panākt kādu kompromisu, bet pretējā gadījumā noteikti vērsīšos Balvu novada pašvaldības policijai!” apņēmīga atrisināt šo problēmu ir iedzīvotāja.

Šādu izsaukumu mūspusē netrūkst

Lai vai kā, šī problēma mēdz kļūt aktuāla ne tikai augstāk minētajai lasītājai, bet arī citiem mūspuses iedzīvotājiem. Proti, kā sarunā ar laikrakstu “Vaduguns” pastāstīja Balvu novada pašvaldības policijas priekšniece RITA KRAVALE, pašvaldības policija Balvu novadā gadā vidēji saņem apmēram desmit izsaukumus uz šādiem notikumiem. Tādos gadījumos noteikti var vērsties pašvaldības policijā, un līdz šim pārlieku lieliem trokšņotājiem ir izteikti arī vairāki brīdinājumi. R.Kravale ikvienam arī atgādina Ministru kabineta noteikumus.

Esi informēts!

Paredzēti arī naudas sodi

Pirmajā reizē trokšņotājs var tikt cauri sveikā ar brīdinājumu. Ja pārāk liela trokšņošana atkārtojas un likumsargi viņa rīcību klasificē kā sīko huligānismu, šo cilvēku, kā savās atbildēs uz daudzu citu iedzīvotāju jautājumiem skaidrojuši juristi, var saukt pie atbildības. To paredz Administratīvo sodu likums par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā. Proti, šī likuma 11.panta “Sīkais huligānisms” 1.daļa par sabiedriskās kārtības traucēšanu, pārkāpjot vispārpieņemtās uzvedības normas un traucējot personas mieru, iestādes, komersanta vai citas institūcijas darbu vai apdraudot savu vai citu personu drošību, paredz **naudas sodu no četrpadsmit līdz simts naudas soda vienībām jeb no 70 līdz 500 eiro (viena soda vienība – pieci eiro).**

“Remontdarbus, kuri rada troksni, var veikt dienas un vakara laikā no pulksten 7 līdz 21. To paredz Ministru kabineta noteikumu Nr.16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” 2.8.punkts. Ja troksnis ir pārāk liels, neatkarīgi no tā, ir diena vai nakts, var zvanīt pašvaldības policijai. Tikai jāņem vērā, ka policija neveic trokšņu mērījumus, bet balstās uz liecībām un pašu dzirdēto. Iesakām problēmu vispirms risināt savstarpējo sarunu ceļā, jo remontdarbu laikā daudzdzīvokļu mājā radītais troksnis atbilstoši minētajiem noteikumiem ir ne tik daudz tiesisks jautājums, cik pašu kaimiņu savstarpējās kultūras, inteligences un cieņas jautājums (piemēram, atturēties no trokšņainiem darbiem mazu bērnu diendusas laikā, svētdienās un tamlīdzīgās situācijās),” informē pašvaldības policijas priekšniece.

Noteikts arī pieļaujamais decibelu līmenis

Jāpiebilst, ka ar līdzīgu jautājumu kāds iedzīvotājs nesen vērsās arī valsts pilsoniskās un tiesiskās informācijas platformā “www.lvportals.lv”. Tur skaidrots, ka, lai nepieļautu vides piesārņojumu un pārmērīgu trokšņošānu, līdz ar normatīvo regulējumu noteikts arī konkrēts trokšņa līmenis decibelos, kura pārkāpums ir sodāms. Tas atrodams Ministru kabineta noteikumu Nr.16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” 4.pielikumā. Proti, dzīvojamās telpās un guļamtelpās trokšņu līmenis nevar pārsniegt sekojošus rādījumus: dienā no pulksten 7 līdz 19 – līdz 35 dB; vakarā no pulksten 19 līdz

23 – līdz 35 dB; naktī no pulksten 23 līdz 7 – līdz 30 dB. Protams, kā jau minēts, tas neattiecas uz remontdarbiem, kas tiek veikti no pulksten 7 līdz 21.

Vai zināji? Skaņas intensitātes skala

- 10 decibeli** – čuksti (dzirdami viena metra attālumā);
- 20 līdz 30 decibeli** – lietus, ūdens pilēšana;
- 50 līdz 60 decibeli** – runa;
- 60 decibeli** – mikseris, bārdas dzenamais aparāts;
- 80 decibeli** – durvju zvans, telefona zvans;
- 85 decibeli** – kravas automašīna;
- 90 decibeli** – skaļa mūzika, kliedziens;
- 95 līdz 110 decibeli** – motocikls;
- 130 līdz 140 decibeli** – lidmašīna.

(Informācija no ārstniecības iestādes “Dzirdes sistēmas”)

Darbojas arī mūspusē

Šoreiz Latgalē nostrādā visas trauksmes sirēnas

Šo otrdien Latgalē, pārbaudot valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas tehnisko gatavību, tās iespējamās bojājumus, traucējumus un skaņas signāla dzirdamību, nostrādāja visas 29 Latgalē izvietotās trauksmes sirēnas. Savukārt kopumā Latvijā bez traucējumiem un bojājumiem nostrādāja 162 no 164 sirēnām.

Par traucējumiem informācija nodota

Iepriekšējā trauksmes sirēnu pārbaude notika šī gada 28.jūnijā. Jau rakstījām, ka toreiz bez traucējumiem un bojājumiem nostrādāja 26 no Latgalē izvietotajām 29 sirēnām. Proti, nenostādāja divas sirēnas Rēzeknē un arī viena Viļākā. Savukārt vēl iepriekšējā pārbaudē (pagājušā gada 17.decembrī) no 164 trauksmes sirēnām Latvijā tehniskas nepilnības konstatēja desmit sirēnām (Latgalē nenostādāja trīs sirēnas).

Šobrīd, runājot konkrēti par Latgali, visām

šajā reģionā izvietotajām sirēnām problēmas jau novērstas un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Civilās aizsardzības pārvaldes priekšnieks pulkvedis Ivars Nakurts atkārtoti atgādina, ka trauksmes sirēnas paredzētas gadījumiem, lai izplatītu brīdinājumu iedzīvotājiem, ja notiktu dabas vai tehnogēna katastrofa (vai arī pastāv tās draudi), bet informācija par apdraudējumu tiek pārraidīta ar elektronisko plašsaziņas līdzekļu (radio, TV) palīdzību: “Šāda pārbaude nepieciešama ne tikai, lai pārliecinātos par trauksmes sirēnu tehnisko stāvokli, bet arī starp VUGD un elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem (radio, TV) noslēgto līgumu darbības izpildi. Agrīnās brīdināšanas sistēmas elementus pārbaudām katru gadu, lai būtu gatavi apdraudējuma situācijās. Par visiem pārbaudes laikā konstatētajiem traucējumiem kopumā Latvijā VUGD jau informējis Iekšlietu ministrijas Informācijas centru, kas tehniski nodrošina trauksmes sirēnu un programnodrošinājuma apkopi un uzturēšanu.”

Piešķir finansējumu

Šī gada 3.maijā Ministru kabinets atbalstīja priekšlikumu Iekšlietu ministrijas Informācijas centram 2024.gadā piešķirt vienreizēju investīciju 852 000 eiro apmērā, lai pilnveidotu un modernizētu esošās trauksmes sirēnas sistēmu, iegādātos jaunas sirēnas, kā arī modernizētu esošās sistēmas centrālās vadības infrastruktūru un programmas.

Jāpiebilst, ka kopumā Latvijā uzstādītas 164 trauksmes sirēnas. Tās izvietotas tā, lai raidīto skaņas signālu dzirdētu apmēram 1,5 kilometru rādiusā (sirēnu dzirdamību ietekmē to izvietojuma augstums, teritoriālās apbūves īpatnības, pilsētās esošā transporta un ražošanas objektu radītie trokšņi ikdienā, meteoroloģiskie apstākļi). VUGD arī atgādina, – gadījumos, ja iedzīvotāji iepriekš nav brīdināti par sirēnu pārbaudi, izdzirdot to signālu, jāieslēdz televizori un radioaparāti (Latvijas Sabiedriskie mediji – “Latvijas televīzijas” kanāli LTV1 un LTV7 vai “Latvijas Radio” apraides kanāli) vai citas ierīces, piemēram,

mobilo telefonu radiouztvērtēji. Tas nepieciešams informācijas saņemšanai par trauksmes sirēnu ieslēgšanas iemeslu un turpmāko rīcību.

Autovadītāju ievēribai Balvu novadā!

Jānodrošina sniega notīrīšana ap auto

Balvu novada pašvaldība informē, ka atbilstoši saistošajiem noteikumiem “Par teritoriju kopšanu, ēku un būvju uzturēšanu Balvu novadā” mehānisko transportlīdzekļu ipašniekiem (turētājiem) pilsētās un ciemos jānodrošina sniega un nokritušo lapu notīrīšana 1,5

metru platā joslā ap transportlīdzekli, ja tas tiek turēts uz ceļa, ielas vai pagalmā un tur atrodas ilgāk par 48 stundām.

“Ja automašīna tiek turēta daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas pagalmā, tad jānodrošina attiecīgās teritorijas attīrīšana no sniega un

lapām ap transportlīdzekli tādā mērā, lai netiktu traucēta gājēju un transporta satiksme, kā arī ielu un piebraucamo ceļu kopšana ar ielu tīrīšanas tehniku. Par šo prasību neievērošanu Balvu novada pašvaldības policija ir kompetenta uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu,

piemērojot brīdinājumu vai naudas sodu fiziskai personai no 10 līdz 500 eiro, bet juridiskai personai – no 10 līdz 1500 eiro. Jautājumu un neskaidrību gadījumā zvaniet Balvu novada pašvaldības policijai uz tālr.nr. 64520940 vai 29445114,” informē pašvaldība.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Jūs jautājat, mēs atbildam

Vai dejojošie eņģeļi ir pienācīgā rotā?

“Vasaras otrajā pusē pie Gulbenes slimnīcas notika sirsniņgs pasākums, godinot medicīnas darbiniekus. Toreiz īsti neizdevās iecerētā vides objekta atklāšana, jo tas nebija pabeigts pilnībā. Vai skulptūra, tuvojoties gada nogalei, ir gatava un priecē iedzīvotājus?”

Sazinoties ar Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības sabiedrisko attiecību speciālistu ANDU LOGINU, noskaidrojām, ka nesen dejojošie eņģeļi savu rotu ir ieguvuši pilnībā. Vides objekts “Dejojošie eņģeļi” simbolizē mediķus – māsas, ārstus, ārsta palīgus, kuri ik dienu rūpējas par pacientiem un sniedz savus padomus. Tāpēc vides objekts ir veltījums darbiniekiem, pateicībā par visu, ko viņi dara. Kopējo ainavu un vides objektu raksturo gaišums un smalkas nianse, ābeļu dārza motivs. Tas viss kopumā veido pazīstamu un mīļu vidi, ļaujot justies aicinātam un rosinot miera sajūtu, kur gūt spēku un enerģiju. Tāpēc Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība pateicas ikkatram – gan māksliniekiem, gan arhitektiem – par piedalīšanos tapšanas procesā, un vislielākais paldies arī slimnīcu apvienības saimniecības daļas kolektīvam, kas veltīja brīvo laiku, lai ideja īstenotos.

A.Logina atklāj, ka dejojošo eņģeļu skulptūra rotās arī Balvu slimnīcas vidi, un šo objektu atklās nākamgad Pateicības dienas pasākumā 24.augustā. Bet pagaidām iedzīvotājiem ir iespēja doties uz Gulbenes slimnīcas parku un pastaigā baudīt skaisto ainavu, kā arī nofotografēties pie eņģeļiem. Vakarā to apspīd gaišmiņas. Arī Balvos slimnīca svētkos iegūst patikamu krāsu noskaņu, kas priecē.

Vai saukt ātro palīdzību, ja salauzta roka?

“Vai ātrajai medicīniskajai palīdzība ir jābrauc uz izsaukumu, ja cilvēks salauzis roku?” jautā “Vaduguns” lasītājs.

NMPD mājaslapā lasāms: “Uz ārkārtas tālruni 113 jāzvana situācijās, kad cilvēka dzīvība ir apdraudēta un palīdzības saņemšanā izšķirošas ir minūtes – ir gūta ļoti smaga trauma vai ir pēkšņa saslimšana un neatliekamā medicīniskā palīdzība nepieciešama nekavējoties. Situācijās, kad jāizsauc NMPD mediķi: bezsamaņa; apstājas elpošana vai rodas pēkšņi elpošanas traucējumi; ir smagas traumas vai spēcīga asiņošana, kas apdraud dzīvību; pazīmes, kas liecina par infarktu (pēkšņas sāpes aiz krūšu kaula); pazīmes, kas liecina par insultu (ir vienas puses pēkšņš vājums); citas dzīvību apdraudošas situācijas.

NMPD apzinās, ka cilvēks bez medicīniskas izglītības ne vienmēr spēj objektīvi izvērtēt savu veselības stāvokli. Tāpēc, pasliktinoties veselības stāvoklim vai jebkuru neskaidrību un šaubu gadījumos, jau savlaicīgi vajadzētu sazināties ar mediķiem: darba laikā ieteicams konsultēties ar savu ģimenes ārstu, savukārt, kad nav tādas iespējas, bet nepieciešams medicīnu padoms veselībai steidzamās situācijās un nav skaidrs, kā rīkoties, zvanīt ģimenes ārsta konsultatīvajam tālrunim, doties pie dežūrārsta vai steidzamās medicīniskās palīdzības punktu mediķiem.

Ja dzīvībai un veselībai nedraud briesmas, medicīnu padomu un konsultāciju sniedz: ģimenes ārsts vai viņu aizvietojoša ārstniecības persona ģimenes ārsta praksē. Ģimenes ārsta konsultatīvais tālrunis – 66016001. Tur darba dienās no plkst. 17.00 līdz 8.00, bet brīvdienās un svētku dienās visu diennakti – kvalificēti mediķi, uz klausot pacienta sūdzības, ieteiks, kā rīkoties un kur saņemt palīdzību.”

Nepalaid garām!

Operetes teātra teatralizētā koncertprogramma “Musiqued’amour” Balvos

Sestdien, 17.decembrī plkst. 19.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā izskanēs Operetes teātra teatralizētā koncertprogramma “Musiqued’amour” (“Mīlestības mūzika”). Tā ievēdīs šarmantajā Vīnes mūzikas pasaulē, piedāvājot klausītājiem izbaudīt mūziku par mīlestību, mūziku, kuru mīlam un pazīstam, mūziku, kas radīta, lai iepriecinātu un radītu svētkus.

Aicinot apmeklēt koncertprogrammu “Musiqued’amour” Balvos, Operetes teātra valdes priekšsēdētāja Agija Ozoliņa-Kozlovska pauž: “Laikā, kurā šobrīd dzīvojam, mēs jau salīdzinoši ilgu laiku skaudrāk kā jebkad agrāk saprotam, ka ir ārkārtīgi svarīgi saglabāt līdzsvaru, cilvēcību un spēju sadzirdēt un mīlēt vienu otru. Mīlestība ir dzīvības kodols, dzīvotspējas eliksīrs, kas rada dzīvesprieku un piešķir mūsu dzīvei vērtību un jēgu. Mūsu koncerta vadmotīvs ir mīlestības mūzika kā iedvesmas un stiprinājuma avots, kā dzīvesprieka un mīlestības eksplozija iepretim pasaulē notiekošajam.”

Savukārt izcilais vijolnieks Raimonds Ozols pauž: “Varbūt esmu pārāk konservatīvs vai “akadēmisks”, taču, ja man ir dota iespēja izvēlēties, labprātāk izpildu mūziku, ko caurvij ausij tīkama melodiskā līnija un loģiska harmonija. Tieši tādēļ ar prieku piedalos Operetes teātra veidotajās programmās, jo šā žanra klasiku radītās mūzikas interpretēšana ikreiz ir kā malks svaiga gaisa.”

Koncertā piedalīsies izcili solisti: operdīva, vairākkārtēja Lielās Mūzikas balvas laureāte Sonora Vaice (soprāns), Anta Jankovska (soprāns/Itālija), Laura Pūrena-Kancāne (soprāns), Alfr. Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas audzēkne Patricija Kozlovska (soprāns), Dainis Kalnačs (tenors), Nauris Indzeris (baritons), vijolnieks Raimonds Ozols un pianiste Agija Ozoliņa-Kozlovska.

Koncertu veidojuši: horeogrāfe Olga Spridzāne un Ieva Kemlere, kostīmu māksliniece Elīna Milta-Niedrāja, scenogrāfe Rasa Cirvele, grima māksliniece Liāna Repule, mākslinieciskā vadītāja un producente Agija Ozoliņa-Kozlovska.

Koncerts 2 daļās.

Biļetes var iegādāties “Biļešu paradīzes” kasēs un internetā: <https://www.bilesuparadize.lv/lv/event/122993>

Biļešu cenas: EUR 12 – 20. Skolēniem, studentiem, pensionāriem un cilvēkiem ar invaliditāti – 20% atlaide un ar Goda ģimenes apliecību (3+ Ģimenes karti) – 40% atlaide.

Muzikāla izrāde visai ģimenei “Grinča Ziemassvētki”

21.decembrī Latgales vēstniecībā “GORS” būs skatāma krāšņa, muzikāla svētku pasaka visai ģimenei – “Grinča Ziemassvētki”. Izrādes sākums plkst. 18.00.

Šī būs visiem zināmā pasaka par nejauko Grinču, kurš ienīda Ziemassvētkus tikai tāpēc, ka bērniņā pret viņu bija izturējušies slikti. Taču Ziemassvētki ir brīnumu laiks, un ar mazās meitenītes Sindijas palīdzību Grinčs atgūst ticību labajam, cilvēkiem un arī Ziemassvētkiem.

“Grinčs nav ļauns; par tādu viņu padarīja sabiedrība, un

viņš tam noticēja. Patiesībā Grinčs ir tāda pati cilvēca būtne, kas alkst pēc draudzības, un svētki ir īstākais laiks, kad to saņemt,” saka Grinča lomas atveidotājs, šarmantais aktieris Māris Bezmers. “Izrāde ir par to, ka labais vienmēr uzvarēs un ņems pārsvaru, vajag tikai tam ticēt. Šobrīd pasaulē arī ir daudz negāciju un drūmu domu, bet, ja mēs paši sevi atradīsim to gaišo pusi, kam ticēt, un palīdzēsim cits citam gan fiziski, gan morāli, gan emocionāli, mēs varam mainīt gan savu vidi, gan arī kopējo pasauli. Šī ir jautra pasaka visai ģimenei, kas pēc tam vēl ilgi atstāj pozitīvas emocijas.”

Savukārt izrādes režisors Imants Strads piebilst: “Labākā dāvana Ziemassvētkos ir bērnu kopīgie smieklī ar vecākiem, tāpēc radīsim svētku noskaņu visi kopā muzikālajā izrādē ģimenei “Grinča Ziemassvētki!”

Sirsniņo un muzikālo pasaku divās daļās, kurā netrūks jautrības un piedzīvojumu, iestudējis režisors Imants Strads, galvenajā lomā – aktieris Māris Bezmers. Lomās: Marģers Eglinskis, Imants Strads, Madars Zvagulis, Agnese Kalniņa, Terēze Lasmane u.c.

Biļetes uz izrādi var iegādāties “Biļešu paradīzes” tiklā.

Ulda Marhileviča un Ditas Lūriņas Ziemassvētku koncertprogramma

Tuvojoties Ziemassvētkiem, komponists Uldis Marhilevičs un Latvijas Nacionālā teātra aktrise Dita Lūriņa sagatavojuši īpašu koncertprogrammu “Vēl mirkli padomā par mani”. 23.decembrī plkst. 19.00 šī sirsniņā koncertprogramma izskanēs Latgales vēstniecībā “GORS”.

“Koncerta sākumā ieskandināsim nākamgad gaidāmo dzejnieces Broņislavas Martuževas simtgadi, ļaujot klausītājiem ielūkoties topošajā dziesmu ciklā, kas veltīts dzejniecei, un izbaudot arī Broņislavas Martuževas dzeju Ditas lasījumā. Pēc tam būs atskats uz jau zināmākām Ziemassvētku dziesmām, kas tapušas dažādos manas daiļrades posmos un šoreiz izskanēs jaunās aranžijās – “Liesmiņa”, “Tava sirds, tavas mājas” u.c. Protams, neizpaliks arī zināmi pasaules Ziemassvētku korāļi, kuriem klausītāji varēs pievienoties,” gaidāmo koncertu programmu ieskicē Uldis Marhilevičs.

Savukārt Dita Lūriņa par konta programmas pirmo daļu piebilst: “Kad man jādāma par Broņislavu, tad sajūtu, ka domāju par stipru cilvēku, kaut arī var teikt, ka pieminu cilvēku, kura it kā nebija, jo karš un padomju vara piespieda jauno meiteni slēpties pagrīdē – savās mājās zem grīdas dēļiem, tad izsūtījums, atgriežoties Latvijā – aizliegums publicēties, pirmās publikācijas zem sveša vārda... Un tomēr tik stipra un nesalauzta balss, tik drosmīgs un nepiekāpīgs gars, tik daudz

mīlestības. Šķiet, tieši tā mums šobrīd, šajā vētru un satricinājumu pilnajā pasaulē, pietrūkst – vienas drošas un stipras mīlestības pilnas balss. Tādēļ aicinu sajūst, kā Broņislavas dzeja atskan

Ulda Marhileviča melodijās, kā tā atbalsojas manā – aktrises Ditas Lūriņas – balsī.”

Vēl mirkli padomā par mani,

Pirms pulksteņi sit divpadsmit.

Sāk gaisus ietrīcināt zvani.

Šai mirkli padomā par mani.

Koncertos piedalīsies mūziķu grupa Ulda Marhileviča vadībā: Dzintars Beitāns (vijole), Modris Laizāns (basģitāra), Ivars Kalniņš (sitaminstrumenti), Zane Biķe (vokāls), Jānis Bērziņš (ģitāra), pie klavierēm – Uldis Marhilevičs.

Biļetes “Biļešu paradīzes” tiklā.

